

Predmet C-434/15**Asociación Profesional Elite Taxi****protiv****Uber Systems Spain SL**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Juzgado Mercantil n° 3 de Barcelona)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 56. UFEU-a – Članak 58. stavak 1. UFEU-a – Usluge u području prometa – Direktiva 2006/123/EZ – Usluge na unutarnjem tržištu – Direktiva 2000/31/EZ – Direktiva 98/34/EZ – Usluge informacijskog društva – Usluga posredovanja koja putem aplikacije za pametni telefon omogućuje povezivanje uz naknadu vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koriste se vlastitim vozilom i osoba koje traže gradski prijevoz – Zahtjev ovlaštenja”

Sažetak – Presuda Suda (veliko vijeće) od 20. prosinca 2017.

1. *Prethodna pitanja – Nadležnost Suda – Granice – Nadležnost nacionalnog suda – Utvrđivanje i ocjena činjenica spora – Nadležnost Suda u kontekstu prava Unije kvalificira činjenice koje je utvrdio nacionalni sud*

(čl. 267. UFEU-a)

2. *Usklađivanje zakonodavstava – Elektronička trgovina – Direktiva 2000/31 – Područje primjene – Usluga informacijskog društva – Pojam – Usluga posredovanja, poput usluge UberPop, koja putem aplikacije za pametni telefon uz naknadu omogućuje povezivanje vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilima i osoba koje traže gradski prijevoz – Isključenost*

(Direktiva 98/34 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je izmijenjena Direktivom 98/48, čl. 1. t. 2; Direktiva 2000/31 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 2. t. (a); i Direktiva 2006/123 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 2. st. 2. t. (d))

3. *Slobodno pružanje usluga – Usluge na unutarnjem tržištu – Direktiva 2006/123 – Područje primjene – Usluge u području prometa – Pojam – Usluga posredovanja, poput usluge UberPop, koja putem aplikacije za pametni telefon uz naknadu omogućuje povezivanje vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilima i osoba koje traže gradski prijevoz – Isključenost*

(Direktiva 98/34 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je izmijenjena Direktivom 98/48, čl. 1. t. 2; Direktiva 2000/31 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 2. t. (a); i Direktiva 2006/123 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 2. st. 2. t. (d))

4. *Slobodno pružanje usluga – Odredbe Ugovora – Područje primjene – Usluge u području prometa u smislu članka 58. stavka 1. UFEU-a – Pojam – Usluga posredovanja, poput usluge UberPop, koja putem aplikacije za pametni telefon uz naknadu omogućuje povezivanje vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilima i osoba koje traže gradski prijevoz – Uključenost – Posljedica – Isključenost navedene usluge iz područja primjene članka 56. UFEU-a i direktiva 2006/123 i 2000/31*

(čl. 267. i čl. 58. st. 1. UFEU-a; Direktiva 98/34 Europskog parlamenta i Vijeća, kako je izmijenjena Direktivom 98/48, čl. 1. t. 2; Direktiva 2000/31 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 2. t. (a); i Direktiva 2006/123 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 2. st. 2. t. (d))

1. U tom pogledu valja podsjetiti da je sud koji je uputio zahtjev jasno naveo, kao što to proizlazi iz točke 17. ove presude, da se njegova pitanja ne odnose na utvrđenje ili ocjenu činjenica u glavnom postupku, nego samo na pravnu kvalifikaciju predmetne usluge. Kvalifikacija činjenica koje je taj sud utvrdio s obzirom na pravo Unije pretpostavlja pak tumačenje tog prava, za koje je, u okviru postupka propisanog člankom 267. UFEU-a, Sud nadležan (vidjeti u tom smislu presudu od 3. prosinca 2015., Banif Plus Bank, C-312/14, EU:C:2015:794, t. 51. i 52.). Stoga je Sud nadležan odgovoriti na upućena pitanja.

(t. 20., 21.)

2. Dakle, usluga posredovanja koja putem aplikacije za pametni telefon omogućuje prijenos informacija koje se odnose na rezervaciju usluge prijevoza između putnika i vozača koji se prijevozom ne bavi profesionalno i koji će prijevoz obaviti koristeći se svojim vlastitim vozilom načelno ispunjava kriterije za kvalifikaciju kao „usluga informacijskog društva” u smislu članka 1. točke 2. Direktive 98/34, na koji upućuje članak 2. točka (a) Direktive 2000/31. Ta usluga posredovanja čini, kao što je to predviđeno definicijom koju sadržava navedena odredba Direktive 98/34, „uslug[u] koja se obično pruža uz naknadu, na daljinu, elektronskim sredstvima te na osobni zahtjev primatelja usluga”.

Međutim, valja istaknuti da se usluga poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku ne sastoji samo od usluge posredovanja koju čini povezivanje putem aplikacije za pametni telefon vozača koji se prijevozom ne bavi profesionalno i koji se koristi svojim vlastitim vozilom i osobe koja traži gradski prijevoz. Naime, u situaciji kao što je ona koju navodi sud koji je uputio zahtjev – u kojoj prijevoz putnika osiguravaju vozači koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilom – pružatelj te usluge posredovanja istodobno nudi usluge gradskog prijevoza, koje čini dostupnima osobito putem informatičkih alata, poput aplikacije o kojoj je riječ u glavnom postupku, i čije općenito funkcioniranje organizira u korist osoba koje se žele koristiti tom ponudom u svrhe gradskog prijevoza. U tom pogledu, iz informacija kojima Sud raspolaže proizlazi da Uberova usluga posredovanja počiva na odabiru vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilom te kojima to društvo stavlja na raspolaganje aplikaciju bez koje, s jedne strane, ti vozači ne bi mogli pružati usluge prijevoza i, s druge strane, osobe koje žele obaviti gradski prijevoz ne bi imale pristup uslugama tih vozača. Povrh toga, Uber ima odlučujući utjecaj na uvjete pod kojima ti vozači pružaju uslugu. U odnosu na potonji navod proizlazi, među ostalim, da Uber putem istoimene aplikacije u najmanju ruku utvrđuje najvišu cijenu vožnje, da to društvo tu cijenu naplaćuje od klijenta prije prosljeđivanja njezina dijela vozaču vozila koji se prijevozom ne bavi profesionalno i da izvršava određenu kontrolu nad kvalitetom vozila i njihovim vozačima te ponašanjem potonjih, koje, ovisno o slučaju, može dovesti do njihova isključivanja.

Stoga valja smatrati da ta usluga posredovanja čini sastavni dio ukupne usluge čiji je glavni element usluga prijevoza i da se stoga ne može kvalificirati kao „usluga informacijskog društva” u smislu članka 1. točke 2. Direktive 98/34, na koji upućuje članak 2. točka (a) Direktive 2000/31, nego kao „usluga na području prijevoza” u smislu članka 2. stavka 2. točke (d) Direktive 2006/123. Posljedično, Direktiva 2000/31 ne primjenjuje se na uslugu posredovanja poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku.

(t. 35., 37.-40., 42.)

3. Međutim, valja istaknuti da se usluga poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku ne sastoji samo od usluge posredovanja koju čini povezivanje putem aplikacije za pametni telefon vozača koji se prijevozom ne bavi profesionalno i koji se koristi svojim vlastitim vozilom i osobe koja traži gradski prijevoz. Naime, u situaciji kao što je ona koju navodi sud koji je uputio zahtjev – u kojoj prijevoz putnika osiguravaju vozači koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilom – pružatelj te usluge posredovanja istodobno nudi usluge gradskog prijevoza, koje čini dostupnima osobito putem informatičkih alata, poput aplikacije o kojoj je riječ u glavnom postupku, i čije općenito funkcioniranje organizira u korist osoba koje se žele koristiti tom ponudom u svrhe gradskog prijevoza. U tom pogledu, iz informacija kojima Sud raspolaže

proizlazi da Uberova usluga posredovanja počiva na odabiru vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilom te kojima to društvo stavlja na raspolaganje aplikaciju bez koje, s jedne strane, ti vozači ne bi mogli pružati usluge prijevoza i, s druge strane, osobe koje žele obaviti gradski prijevoz ne bi imale pristup uslugama tih vozača. Povrh toga, Uber ima odlučujući utjecaj na uvjete pod kojima ti vozači pružaju uslugu. U odnosu na potonji navod proizlazi, među ostalim, da Uber putem istoimene aplikacije u najmanju ruku utvrđuje najvišu cijenu vožnje, da to društvo tu cijenu naplaćuje od klijenta prije prosljeđivanja njezina dijela vozaču vozila koji se prijevozom ne bavi profesionalno i da izvršava određenu kontrolu nad kvalitetom vozila i njihovim vozačima te ponašanjem potonjih, koje, ovisno o slučaju, može dovesti do njihova isključivanja.

Stoga valja smatrati da ta usluga posredovanja čini sastavni dio ukupne usluge čiji je glavni element usluga prijevoza i da se stoga ne može kvalificirati kao „usluga informacijskog društva” u smislu članka 1. točke 2. Direktive 98/34, na koji upućuje članak 2. točka (a) Direktive 2000/31, nego kao „usluga na području prijevoza” u smislu članka 2. stavka 2. točke (d) Direktive 2006/123. Takva usluga, s obzirom na to da je obuhvaćena kvalifikacijom „usluge na području prijevoza”, nije podvrgnuta ni Direktivi 2006/123, s obzirom na to da se ta vrsta usluga na temelju članka 2. stavka 2. točke (d) te direktive nalazi među uslugama koje su izričito isključene iz područja primjene navedene direktive.

(t. 37.-40., 43.)

4. Članak 56. UFEU-a u vezi s člankom 58. stavkom 1. UFEU-a, članak 2. stavak 2. točku (d) Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu i članak 1. točku 2. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa te pravila o uslugama informacijskog društva, kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 1998., na koji upućuje članak 2. točka (a) Direktive 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini), treba tumačiti na način da uslugu posredovanja poput one u glavnom postupku – koja se sastoji od povezivanja uz naknadu putem aplikacije za pametni telefon vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste vlastitim vozilom i osoba koje traže gradski prijevoz – treba smatrati neodvojivo povezanom s uslugom prijevoza i stoga obuhvaćenom kvalifikacijom „usluga u području prometa” u smislu članka 58. stavka 1. UFEU-a. Prema tome, takva usluga mora biti isključena iz područja primjene članka 56. UFEU-a, Direktive 2006/123 i Direktive 2000/31.

Naime, u situaciji kao što je ona koju navodi sud koji je uputio zahtjev – u kojoj prijevoz putnika osiguravaju vozači koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilom – pružatelj te usluge posredovanja

istodobno nudi usluge gradskog prijevoza, koje čini dostupnima osobito putem informatičkih alata, poput aplikacije o kojoj je riječ u glavnom postupku, i čije općenito funkcioniranje organizira u korist osoba koje se žele koristiti tom ponudom u svrhe gradskog prijevoza. U tom pogledu, iz informacija kojima Sud raspolaže proizlazi da Uberova usluga posredovanja počiva na odabiru vozača koji se prijevozom ne bave profesionalno i koji se koriste svojim vlastitim vozilom te kojima to društvo stavlja na raspolaganje aplikaciju bez koje, s jedne strane, ti vozači ne bi mogli pružati usluge prijevoza i, s druge strane, osobe koje žele obaviti gradski prijevoz ne bi imale pristup uslugama tih vozača. Povrh toga, Uber ima odlučujući utjecaj na uvjete pod kojima ti vozači pružaju uslugu. U odnosu na potonji navod proizlazi, među ostalim, da Uber putem istoimene aplikacije u najmanju ruku utvrđuje najvišu cijenu vožnje, da to društvo tu cijenu naplaćuje od klijenta prije prosljeđivanja njezina dijela vozaču vozila koji se prijevozom ne bavi profesionalno i da izvršava određenu kontrolu nad kvalitetom vozila i njihovim vozačima te ponašanjem potonjih, koje, ovisno o slučaju, može dovesti do njihova isključivanja.

Stoga valja smatrati da ta usluga posredovanja čini sastavni dio ukupne usluge čiji je glavni element usluga prijevoza i da se stoga ne može kvalificirati kao „usluga informacijskog društva” u smislu članka 1. točke 2. Direktive 98/34, na koji upućuje članak 2. točka (a) Direktive 2000/31, nego kao „usluga na području prijevoza” u smislu članka 2. stavka 2. točke (d) Direktive 2006/123.

(t. 38.-40., 48. i izreka)